

POV Overblik

Bliv medlem allerede i dag!

Kun 25 kr/md. – Ja, tak!

Bøger · Kultur | Læsetid 4 min.

‘Træerne vandrer i Alexandria’ giver stemme til en by i skyggen af diktaturet

Alaa al-Aswany er en af de mest læste forfattere i Mellemøsten. Men forfatteren selv er ikke velkommen. Foto: Hosam el-Hamalawy via Wikimedia Commons

LONE KÜHLMANN

13.09.2025

BØGER // ANMELDELSE – Med *Træerne vandrer i Alexandria* tegner Alaa al-Aswany et farverigt portræt af en vennekreds i 1960’ernes Egypten. Romanen balancerer mellem skønhed og brutalitet, hvor kærlighed, kunst og drømme kolliderer med diktaturets undertrykkelse – og giver læseren et både smertefuldt og underholdende samvittighedsopgør.

Træerne vandrer i Alexandria

Forfatter: Alaa al-Aswany

Forlag: Politikens Forlag

Oversat fra fransk af Victoria Westzynthius

Udkom d. 27. august 2025.

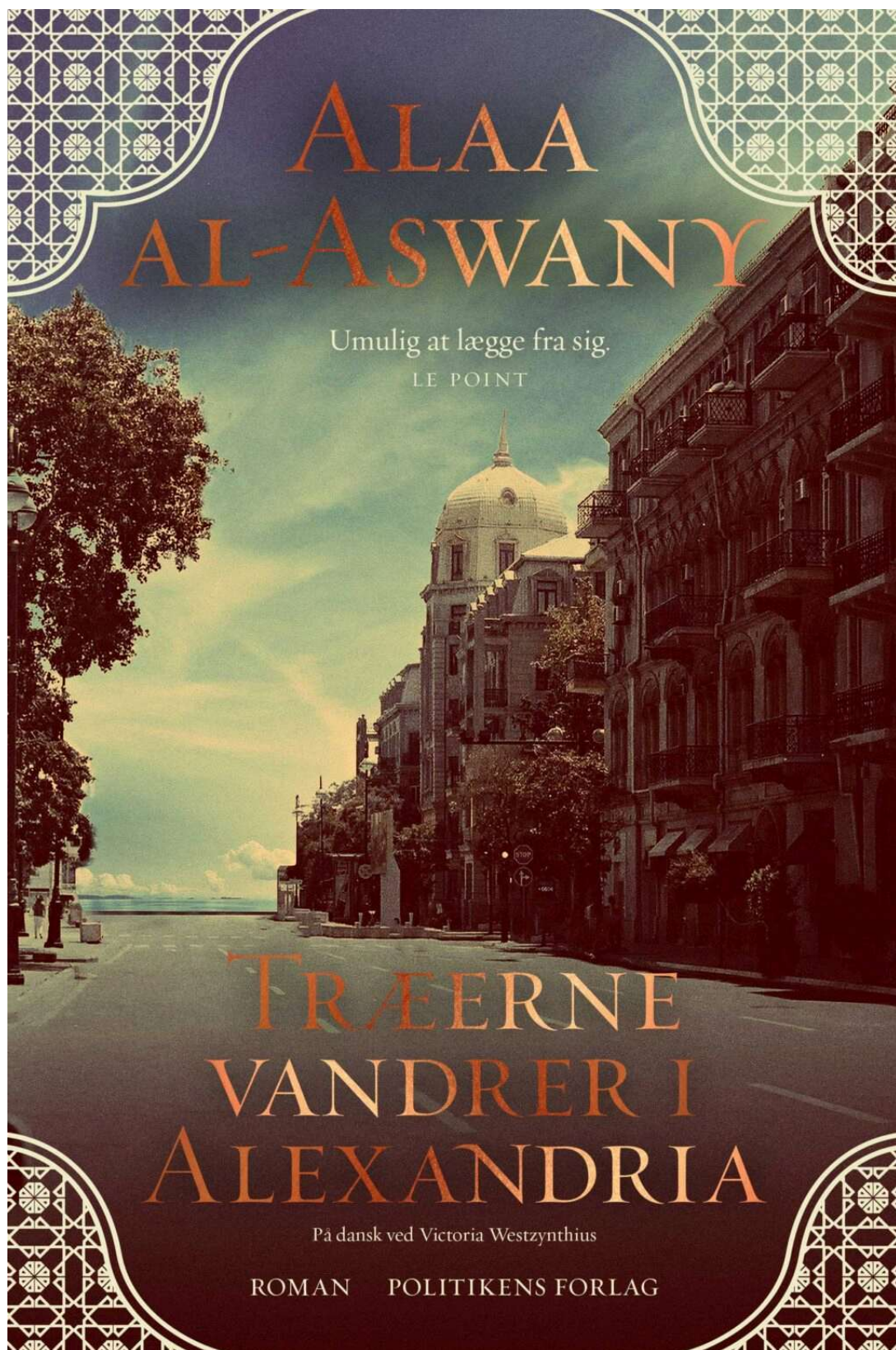
×

Alaa al-Aswany slog igennem med romanen *Yacoubians hus* i 2007. Den blev en bestseller over hele verden, også i Danmark. I dag er hans bøger, efter Koranen selvfølgelig, nogle af de mest læste i Mellemøsten. Men forfatteren selv er ikke velkommen. Siden 2019 har han boet i New York og til dels Paris. I hjemlandet Egypten er han anklaget for at fornærme nationen.

Træerne vandrer i Alexandria følger forfatterens vante mønster. Vi er i 1960'erne under Gamal Abdel Nassers militærdiktatur, hvor væggene har ører, og det mindste fejltrin sender folk i fængsel, eller det der er værre.

“Det handler om Naser i 1960'erne, men kunne lige så godt handle om al-Sisi i dag

Vi får præsenteret en række hovedpersoner, i dette tilfælde en veluddannet gruppe venner, der mødes fast på deres stamcafe Restaurant Artinos hver aften. Der er ikke nogen fast aftale, man kommer, når man har lyst. Artinos er et kosmopolitisk fristed i en i stigende grad ensrettet og overvåget nation. De er trygge ved hinanden på trods af vidt forskellige baggrunde.

Det er restaurantens ejer Lyda, hendes betroede medarbejder (den smukke) Carlo, kunstneren Anas, den gode arbejdsgiver, chokoladefabrikanten Tony, den franskfødte boghandler Chantal, og den berømte advokat Abbas og hans yndige hustru Noha. De har det til fælles, at de elsker Alexandria, og ikke kan forestille sig, at leve et andet sted. Selv om de som træer må sende deres rødder i søgning på bedre vækstbetingelser. De er alle sammen venlige og fordomsfri. Grundlæggende gode mennesker.

På vores nordlige breddegrader er det svært at forestille sig voksne arbejdende mennesker, der har tid til at mødes hver aften i en sky af cigaretter, for nogles vedkommende hash, og stride strømme af whisky og vin i fredsommelige diskussio-

ner om kunst, politik og samfundsforhold. Men vi er i Alexandria i 60'erne, og de har alle sammen god tid og tjenestefolk.

Træerne vandrer i Alexandria er et samvittighedsopgør

Vennerne på Artinos kan godt se, at Naser har gjort meget godt for befolkningen. Han har indført gratis uddannelse og skabt mange arbejdspladser. Men de er uenige om diktaturets væsen. Selv om de ikke har meget til overs for den jævne egypter, mener de fleste, at alle fortjener demokrati. Selv deres landsmænd. De har aldrig kendt andet end tyranni, og derfor føler de sig alligevel trygge i skyggen af et diktatur. Den herskende mening omkring bordet på Artinos er, at folket altid vil tilbede den til enhver tid siddende hersker. Men vennerne er også enige om, at en diktator per definition er narcissist og ikke kan undvære at være væk fra spotlyset et øjeblik. Og ikke tåler modstand.

Det handler om Naser i 1960'erne, men kunne lige så godt handle om al-Sisi i dag. Eller andre man kunne komme i tanke om.

Ligesom hos f.eks. Nobelprisvinderen Naguib Mahfouz skifter Al-Aswany hele tiden synsvinkel, og hovedpersonernes skæbne fletter sig ud og ind i hinanden.

Al-Aswany gør det aldrig nemt for sine læsere at holde rede på karaktererne, især i starten, og han dyr sig ikke for midt i det hele at introducere nye bipersoner, der får afgørende indflydelse på handlingen, og som vi også skal have styr på.

Man skal lige vænne sig til at være langt inde i den franske boghandler Chantals problemer med myndighederne, der ikke bryder sig om intellektuelle boghandlere, og pludselig at få præsenteret den smukke Carlos' refleksioner over sine forhold til gifte kvinder. Han forfører dem ikke, insisterer han. ” Det med at forføre kvinder er en illusion skabt af mænd for at skjule deres utilstrækkelighed. Det er kvinden og kun kvinden, der går med til det eller lader være. Derefter lader hun, som om hun uforskyldt er blevet forført.”

Alaa al-Aswany har skrevet en stærk og underholdende roman, mener Lone Kühlmann. Foto: Lillian Wagdy via Wikimedia Commons

Det er som en kædedans. Ligesom man er dybt engageret i den ene person, skal man videre til den næste. Men det er umagen værd. Det er svært at give et handlingsforløb, for der er så mange, men de løber sammen i en erkendelse af, at personlige rettigheder ikke findes i et diktatur. Straffen for modstand er så hurtig, kontant og offentlig, at selv venner og familie vender sig mod den straffede i skræk for at lide samme skæbne.

Når alt kommer til alt, er det vigtigste for de fleste mennesker i romanen at brødføde deres familie og beholde deres arbejde. Forfatteren beskriver det, så det gør ondt langt ind i sjælen.

Kunstneren Anas fortæller – som den eneste i løbet af bogen – i førsteperson. Han ser sin elskede Lyda og sine venner lide overgreb fra myndighederne og fortvivler.

”Jeg blev pludselig bevidst om, at vi ikke betød noget som helst. I et diktatur har man ingen værdi. Man er ingenting. Man kan forsøge at ignorere virkeligheden eller skabe sin egen lille verden for at isolere sig fra de ydre begivenheder. Man kan flygte ind i kunsten, alkoholen, hashen eller de hyggelige aftener med vennerne. Men at dette er blot selvbedrag, der udsætter det øjeblik, hvor man må stå ansigt til ansigt med virkeligheden. På et tidspunkt vil man erkende sin totale ydmygelse og sit skammelige nederlag.”

Man aner her forfatteren, der er en lidenskabelig tilhænger af demokrati. Romanen kan opleves som et langt samvittighedsopgør, han har med sig selv, og med det land, som han elsker og måtte forlade.

Men først og fremmest er det en stærk og skamløst underholdende roman.

[Klik dig videre til mange flere boganmeldelser her.](#)

Alaa Al-Aswany

Dagens udvalgte

Lone Kühlmann

Politikens Forlag

Træerne vandrer i Alexandria

LONE KÜHLMANN

Lone Kühlmann er journalist og forfatter. Hun har bestredet en række tillidsposter, bl.a. som formand for TV2Danmark 1995-99.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research
- Dagens tophistorier fra POV International
- I din indbakke **alle hverdage** kl. 12.00
- Betal med **MobilePay**